

Пластична тема: модель для збирання

Ольга КРАСОВСЬКА,
Ольга ПРОКОПЧУК (фото)

У столичному Українському домі відкрився Великий скульптурний салон. Уже четвертий

Знову на околицю Хрещатика підтягнуто «важку артилерію»: тонни пластичних експонатів, які колись були безформним каменем-металом. Як і на зорі цих імпрез – громіздких для вантажників, грандіозних для фанів прекрасного, вернісаж скупчує VIPів та зірковий пил. Концентрує 40 скульпторів-сучасників, окремим рядком – майстрів дерев'яного примітивізму, а ще – делікатесні привізні імена.

Експозиція зразка 2010-го, ніби плато мозаїки, ніби сотні легенд про давніх і нових майстрів, миттєвостей, із котрих складаємо єдину картину.

Приміром, дерев'яні витвори на першому поверсі територіально – в самому центрі події. «Дерев'яна скульптура на зламі століть» – так це називається. Найімовірніше, митці Степанов, Кривенко, Малишко, Рідний, Іванова, Бабаки, Синькевичі розповідають не про один такий злам – про багато зламів багатьох століть. В образах та вигинах, у дошках, корчах, прутиках приховані дуже прості речі, знайомі з літописів, казок чи фентезі. Це багатоточковий вистріл з алюзій на історію старого-старого людства.

Пазл другий: українець Грегор Крук (1911–1988), що його в Україні майже не знають. 25 його робіт на виставці – сюрприз від організаторів. Ще в грудні Наталія Заболотна відкрила нашому журналу таємницю про цей подарунок глядачам: знайденого нею в центрі Європи, визнаного тією самою Європою уродженця Станіславщини, який завершив свій шлях у Мюнхені. «Для України це справжнє відкриття. Твори Грегора Крука на світових аукціонах коштують десятки тисяч євро», – розповідала «Вічу» патронеса Дому на Європейській. З-поміж інших неафішованих джерел твори скульптора надали для експонування Музей Шевченка в Лондоні й Англійський союз українців. А ось секрет баварських колекціонерів – шанувальників Крука – солідні арт-дилери залишили за сімома печатями. Присут-

ній на передсало́нній прес-конференції директор Львівської національної галереї Борис Возницький стверджував, що в Україні є кілька малесеньких творинь Крука, а взагалі його добробку в нас не бачили.

Галерея жіночих образів від Грегора Крука – парад іронії, ширості, стилю. Його кремезні, розкріпані владною рукою майстра тітоньки з утрируваними опуклостями завмерли у спонтанних позах, не маючи нічого спільного з тиражованими глянцем красунями. Проте аж ніяк не суперечать твердженню про «вінець творіння». Застигли – але рухаються, рухаються!..

Ще один герой минулого – Деметр Чипарус (1886–1988). Його пластичні дива прибули з колекції Ігоря Воронова. А водночас – із прекрасної доби царювання ар-деко. Зал просто оповитий моторошно-спокусливим духом: глобальне шаленіння від Сходу та Єгипту, «Російські сезони», танго-кокаїн, імениті танцівники, балансування на гребені моралі, культ краси та витонченості... Статуетки з роду хризоелефантинних (створених із бронзи або золота та слонової кістки) – наші бен-тежні, дивовижні сни.

Цілісна модель неможлива без сучасних скульпторів, котрі затопили розмаїттям творинь верхній, «кільцевий» поверх. Прискіплива селекція в доборі учасників – свято для зацікавлених поглядів та біда для чийось пухких гаманців.

Прошиває побачене-відчуте делікатесна етнічна музика. Вона – лакмус для вплетених у скульптури великих надій, успіху, сміху, зухвалих помислів, оманливості, припливів журби, краплень радощів, зневіри й віри у нове... Лінії говірки. І мовчазні. З цього й мозаїкується світ. Цей дивний, дивний світ.

